

UNIVERSUL LITERAR

O dramă într-o biserică din Italia. — (Vezi explicația).

NOTELE SAPTAMANTII

Vizita universitarilor turci

O seamă de universitari — profesori și studenți, — în frunte cu ministrul instrucției publice al imperiului otoman, a vizitat săptămâna trecută Capitala noastră și câteva alte localități din țară.

Faptul a luat, încă de când era numai în stare de proiect, o mult mai mare importanță de cât a unei simple excursii de vară și primirea absolut simpatice ce s'a făcut oaspeților turci la noi în țară, a dovedit în deajuns că vizita aceasta a luat caracterul unei manifestații de bună prietenie, de solidaritate în aceeași cale a propășirii culturale și politice a celor două State.

În era cea nouă începută acum mai bine de 30 de ani în raporturile dintre Turcia și țara românească, vizita universitarilor otomanii este primul moment în care mâinile celor două popoare vecine se întind una către alta prietenește și se consfințește astfel tradiția de bună vecinătate, de interese comune de susținut și apărat în Orientul European, căruia noi românii ne mândrim să-i face margine, a-i fi trasură de amire cu Occidentul.

Vizita universitarilor otomanii a fost considerată la noi în țară ca o sărbătoare și într-adevăr sărbătorește au fost pretutindeni întâmpinările simpatice oaspeții.

Tot rostul acestei sărbători însă n'a fost nici când mai bine lămurit de cât în cuvintele cu cari marele maestru al cuvântului, d. C. Dissescu, a salutat pe oaspeții cu prilejul unui banchet oficial. Ministrul cugetător, savantul profesor universitar, a spus universitarilor otomanii:

„Noi nu suntem, d-lor, de aceeași religie și cu toate acestea noi adorăm și iubim aceeași Dumnezeu. Întru cât privește știința, d-voastră o cercetați ca și noi și creștinii că găsiți într-însa aceeași dragoste de adevăr. Eu nu voi zice acum, că noi suntem aceeași, d-voastră Mahometanii și noi creștinii, căci d-voastră sunteți adesea mai toleranți și mai respectuoși pentru credință, pentru libertatea conștiinței, cum nu sunt mulți creștini din imperiul otoman, cum nu sunt, vai! spre durerea noastră, oarecare mari miniștri ai bisericii creștine.

„D-voastră aveți drepturile istoriei și acum veți să le uitați, când vedeți că nu sunteți în armonie cu drepturile omului. Aceasta farmecă o forță invincibilă a tinerei Turcii: tradițiunea și progresul, Patria și libertatea pentru toți și pentru fiecare.

„Sunt spirite cari se numesc patrietice, pentru că pretind că Statul și națiunea se exclud: ei vor să ne facă să credem, că națiunea trebuie să dispară înaintea Statului.

„Ei bine, Statul nu trebuie să ucide națiunea, căci una este mai mult opera omului, în timp ce, cealaltă este opera lui Dumnezeu. D-voastră dați un frumos exemplu, care, după ce ați învins Bizanțul, victima unei vieți de intrigă, ați zis: Respect libertății conștiinței, limbii materne, și dreptul de a se ruga, așa cum cred ei.

„Marele d-voastră cuceritor, Mahomet, când a recunoscut creștinilor dreptul de a alege un patriarh urmând formele obișnuite și privilegiile bisericii creștine, de sigur că nu a înțeles să recunoască acest drept unei singure categorii de creștini ci tuturor, căci Biserica nu este un monopol, nu poate fi. Sunt, domnilor, purtător al ordinii Osmanii. Știu că acest ordin a fost creat spre a recompensa meritul. De acea am și fost foarte mirat când mi s'a făcut onoarea de a mi-se acorda. Se vede că sunt merite cari vin după recompensă. Așa e cazul meu, căci dacă

împărțind sentimentele altora este un merit, îl am în această împrejurare. Vă mulțumesc de a ne fi procurat prilejul să urmărim tinerele Turcii să-și realizeze complet programul său, mai ales de a face să triumfe atât de bine egalitatea în fața legii încât să poată asigura la toți supușii imperiului otoman libertatea cuvântului și a rugăciunii”.

Cuvintele pline de adevăruri ale d-lui Dissescu sunt expresia întregului simțământ românesc față de oaspeții turci și de țara lor și, aplaudându-le din toată inima, unim glasul nostru cu al tuturor românilor și strigăm:

Trăiască universitarii otomanii!
Trăiască imperiul otoman!
A. A. D.

DIN LUMEA CELOR CARI NU CUVÂNTĂ

IN FEL DE FEL DE FETE...

de
EM. GĂRLEANU

Gaița mea e foc. V'am destăinuit pățania ciocănitorei și de-atunci și-a pierdut încrederea în mine. O săptămână întreagă am rugat-o pînă să-și fie cuvântul, să-mi spue cum au căpătat paserile penel lor așa de minunate la vedere. Ascultați ce-am vorbit cu gaița:

Eu. — Pasere dragă, îți făgăduesc că de acum înainte n'o să mai spun altora nimic din ceea ce mi împărtășești.

Gaița. — Lasă că te cunosc. Așa mi-ai vorbit și rândul trecut și mi-ai pus ciocănitorea pe cap, de-mi amărăște zilele.

Eu. — Gaiță dragă, mă jur...
Gaița. — Jurămintele tale sunt ca fulgii mei de ușoare. Uite:

(și scoate un fulg cu ciocul și-l lasă să plutească în aer).

Eu. — Gaiță dragă, crede-mă, jurămintele mele sunt ceva mai grele...

Gaița. — Lasă! lasă!.. Însăși, o să-ți spun și povestea asta, și atîta tot...

Eu. — Și lada 'n pod!

Gaița. — Așa. Ascultă: La început toate paserile aveau penel de două culori: albe și negre, ca ziua și noaptea. Decît Dumnezeu se cam săturase să le vadă pe toate la fel. Și ce și-a zis: «Bine, dacă la timp is-tescibile, de ce n'ar fi și la penel? Atunci s'a uitat în sus, în jos, și-a hotărît îndată unui pînă — pînă era alb, cînta mai frumos decît toate și era și paserul lui de casă — a hotărît așa dar unui pînă să-și ia șorol, în zorii zilei, prin înalțul cerului, să-și moaie penel în albastrul vădăhului și în aurul răsăritului, apoi să se lase pe pînă, să-și poarte aripel prin verdel ierbel. După ce pînă a îndepărtat toate aceste, de-ți liva ochii cu strălucirea lui — dacă l priveai, Dumnezeu a poruncit unui vultur să adune toate strălucirile cerului și, după ce s'au stăns la mijloc cu toatele, Prea-Ștăutul le-a spus că vrea să le infumoseze. Amintindu-le pînă le zise să-și aleagă fiecare, de pe trupul lui, felul penel în care ar vrea să fie îmbrăcată. Și ca să-l vadă mai bine paserile pe pînă, Dumnezeu li porunci să-și rotească cozda, și de atunci pînă capătă darul acesta. Paserile cerului însă, depinse marea cu albastrul vădăhului și cu aurul marelui, puține au ales penel aceste și mai toate s'au bucurat de scutulă stigmatul. Vezi d-ta, mic și afurisit: «Doamne, zise el, dă-ne din toate câte ceva și lasă-ne să le amestecăm noi cum ne-o tăia capul». Dumnezeu a zămbit și a încuviințat că cele cari voiau să asculte de stigmat, să facă după cum le-a sfătuit el. Tocmai atunci, hop! și ciocănitorea care întârziase, c'un trandafir alb în cioc. Prea-Înalțul o chemă să o mustră că a rupt floarea, apoi porunci unui inger să-i aducă trandafirul, să-l miroasă. Ingerul, când luă crenguța, se impuse într'un spin și îndată li eși în vârful degetului o bo-

bită de sînge. Fîndcă din pricina trandafirului răsări cea dintîi picătură de sînge în lume, Dumnezeu menî floarea să se facă roșie, cum se și făcu, iar pentru că prin ciocănitorea se întâmplase aceasta, Atotputernicul spuse ingerului să-și șteargă degetul de capul ei, să rămăie însemnată.

Ce să vezi însă? Așa le-au luat ochii celorlalte paseri roșul ciocănitorei că toate au năvălit la ea, să se atingă de dînsa, să capete și ele măcar cât de puțin din fața sîngelui. Cel d'întai stigletele. Dar dintr'o picătură ce s'alegi? Pe urmă și-au amestecat penel care cum le-au tăiat capul. Vrabia, fiind că era cald, s'a scaldat îndată în țărână și s'a făcut ca dracul. Cioara, foarte înțeleaptă, ce-a gândit: «Eu nu-s proastă, cu pana mea n'o să mă iea nimeni în seamă și-o să mă înmulțesc în pace. Ia să rămăie eu neagră cum sunt.» Și neagră a rămas. Tot astfel și corbul. Puține au avut înțelepciunea să se roage de Dumnezeu să le facă el cum o crede în nemărginuta lui minime. Așa Prea Înalțul și-a atins degetul de penel pînăului și-a făcut: prigoria, gangurul, scatiul. Ba chiar și eu am întins aripel de mi-a pus albastrul de pe ele. Uite. Mărturisesc, cam puțin, însă și așa e bine că tot mi-a venit mintea cea de pe urmă. Dar cel mai folosit, fîi inchipui, a rămas pînă, că tot albastrul, aurul și verdele desprețuit de celelalte paseri i-a rămas lui. Iar el, de bucurie, și cum avea un glas minunat, s'a pus îndată să cînte, și cîntă, cîntă, fără să iee în seamă că Dumnezeu, obosit, vroia să aștească puțin. De trei ori i-a poruncit Atotputernicul să tacă. El de unde! Ii da înainte. Atunci, dintr'un tufiș, ea și privighetoarea! Privighetoarea, pe atunci, era cea mai le-nese pasere: dormea și ziua și noaptea. Și cam acum se trecuse cu somnul, zămisise și ea la spartul tîrgului, și alergă la Prea-Înteleptul să-i schimbe și el penel, că nu vroia să rămăie așa, cum o măzgălise, acum, în grabă, vecina ei, vrabia, ca te pînă lua și dînsa de pe aripe. Dumnezeu însă se sătură fec de lena privighetoarei și o lăsa așa, ba o și pedepsi să nu mai dormă nici noaptea de acum înainte. Dar fîndcă privighetoarea zbură pe umbrul Atotfăcătorului, și se rugă, frumos, de ertare, și fîndcă îndurarea lui Dumnezeu nu cunoaște margini, i se face milă Ziditorului de pășărică. Însă nu-și mai putea lua cuvântul înspoi! Ce să facă? Tocmai atunci îi lovi auzul glasul pînăului. Și ce se gândi Dumnezeu? Să treacă glasul pînăului privighetoarei: pentru pedepsa mare care i-o dăduse se cuvenea, în schimb, și-un dar mare. Ba scăpa și de cîntecul zăludului. Zis și făcut. De atunci privighetoarea cîntă așa de frumos, iar pînăul schiaună ca o mătă. Ia așa!»

După ce gaița sfârși, m'am gândit puțin, apoi iată ce i-am vorbit:
Eu. — Ascultă, gaiță dragă, frumoasă poveste și mare minciună mi-ai înșirat.
Gaița. — Dacă o crezi, cum o cred eu, ti-am spus un adevăr.
Eu. — Așa! Dar adevărul e un albul când e pentru toți la fel.
Gaița. — Și câte minciuni n'au fost multă vreme, pentru toți, adevărul adevărat.
Eu. — Gaiță, umblu cu șiretenii. Adevărul numai noi, oamenii, îl știm.
Gaița m-a privit, a înters capul, apoi a început să fluere un cântec care am învățat-o eu, un cântec de batjocură, ca și cum mi-ar fi zis: «Vorbă să fie!» El, vă place!
Ca să mă răsun pe ea, v'am destăinuit și povestea aceasta. Sic!
Em. Gărlăanu.

După ce gaița sfârși, m'am gândit puțin, apoi iată ce i-am vorbit:

Eu. — Ascultă, gaiță dragă, frumoasă poveste și mare minciună mi-ai înșirat.

Gaița. — Dacă o crezi, cum o cred eu, ti-am spus un adevăr.

Eu. — Așa! Dar adevărul e un albul când e pentru toți la fel.

Gaița. — Și câte minciuni n'au fost multă vreme, pentru toți, adevărul adevărat.

Eu. — Gaiță, umblu cu șiretenii. Adevărul numai noi, oamenii, îl știm.

Gaița m-a privit, a înters capul, apoi a început să fluere un cântec care am învățat-o eu, un cântec de batjocură, ca și cum mi-ar fi zis: «Vorbă să fie!» El, vă place!

Ca să mă răsun pe ea, v'am destăinuit și povestea aceasta. Sic!

Em. Gărlăanu.

In numărul viitor:

POVESTEA UNEI CRIME

de MAXIM GORKI

MURCIA

de
JEAN LORRAIN

Soare și flori, un aer cald și dulce de mîngîiere și în fața celei mai frumoase zări a munților, munți cum fîi evocă numai vîsul decoratorilor și al poezilor, zări parcă îndepărtate și foarte apropiate, într'o vale deschisă de muchii albaștrii și luminoase, orașul cel mai pitoresc, cel mai vesel, și cel mai spaniolesc în înțelesul ce dăm acestui cuvînt.

.... De-a lungul unei mari alee de platan uriași, cum vezi numai în țara soarelui, tartane lunecă înhamate cu catări împopoțonați cu funde, cu un plăcut freamăt de zurgălăi și de tîlângi; ne încrucisăm cu care cu boi împodobii, cu hamuri multicolore și ciudate; între coarne se ridică ca o dialemă frontare de lemn împietrită cu lăna roșie și încrustate cu otel, de un gust barbar și plăcut.

În pragul caselor joase, aproape moare cu un singur cat, femeii în rochiile bătătoare la ochi, cu barbașii galbene pe părul lor negru, chiască cu răsuri și voci guturale, andalusii supti de mijloc, strânsi cu bătăie stacojii, care trec pe cai gingași din linut, țînând, une-ori, câte o femeie în șea.

.... Această mișcare, această veselie se duce la tîrgul Murciei. Și acest tîrg este așezat ca după voie, spre minunarea ochilor, pe malul Segurei foarte bulbucată, ca spatele unui săgar, și trecând peste un bătop adînc, înalt și pietros, unde curge un fir subțire de apă, Segura, fluvial distrugător și furios, Roma spaniol al inundațiilor Murciei.

.... Pe acest pod mișună, se încrucișează, se colesc cu bîciuituri și înjurături castilane, care, călăreți, căruțe cu boi, catări și tartane; în mulțime toate culorile: femeii trec cu rochiile de lăna roșie presărate cu flori în aplicații și postavul de aceeași culoare, brodate și răsbrodăte și purtând ghiocel de grădina și firințe de zambile așezate frumusește după urechie.

.... Pe cheiul tîrgului fotografic și strîng sărositor, colorat: tîrg de țărînce în picioare, lângă mărfurile lor înșirate: crengi de curmale, mîșini proaspete, harbuși, bostani multțuți, pălăgele de un roșu arăzîu, poame țîmăioasă, mandarine, și lângă ardeii stacojii și grămezile de gofră asemănătoare cărămizilor pătate, smochine de Barbaria, toate curățite, de un trandafiriu umed și gustos ca al gurilor femeilor.

.... De cealaltă parte a apei, pe malurile unde înmura o perdele de apă pară înaltă de Spania, zbiară, rage și necheză un iarmaroc de catări și de vite; o grămadă de jîletci și de pâlării, se mișcă, și deasupra acestei mișcări, acestor colorii, acestei furzării, se ridică zarea frumoasă și plină de soare a munților mândri, fuga vîlei umbrite de palmieri, cu amfiteatrul colinelor sale albastre, și, deasupra ceardacurilor găurite ale orașului, minaretul de cărămăzii trandafirii al catedralei, o veche moschee cucerită de la Mauri.

.... O! mîngîiere a vădăhului, o! mîngîiere a ochilor, îmbătare a simțurilor, și străvănăie a zărilor, te salut, o! Murcie, poartă a Andaluziei.

Radu R. Dumitrescu

PROVERBE

În țara orbilor, chiorul e împărat.

La așa cap, așa chiulaf.

Cine șade coada 'i cade, cine mișcă tot mai pișcă.

Cine taie, mai multă treabă face.

Care pe sine nu se folosește, nici pe altul nu procopsește.

Din vorbă se face faptă și din faptă vorbă.

DIN LITERATURA PERSANĂ

(După Mirza Schaffy)

I

Vorse să beau în amintirea
Acele zile din trecut.
Când din biserică la crăsmă
Întâlnul drum l-am tot bătut.

Eram prost de umilită,
Ca un moșneag eram bătrân,
Dar vinul, cântecul și amorul
Iar în turnară vlagă 'n sân.

Bea, Mirza Schaffy, te 'mbată
De-amor, de cântec și de vin:
Doar când ești beat îți este versul
De foc și de simțire plin.

II

— Mirza Schaffy, pe unde te găsec?
Pe unde-ai rătăcit? Să stai, cum
poți?
Ce cauți cel ce vede, printre orbi?
Ce cauți înțeleptu 'ntre idioși?

— E vorba în zadar! Cel înțelept
El, trebuie să meargă la cel prost.
Întelepciunea altfel n'ar fi fost,
Căci cei idioși nu vin la cel deștept.

Iar voi, ce vă credeți atât de mari,
Gândiți-vă că însuși mândrul soare
E necvilit, când el ne luminează,
Ca raza pe pământ să și-o pogoare.

D. Armandi.

DIN LUMEA FLORILOR

INDRĂGOSTIȚII

De cum începură a 'mboboci, de
pe la mijlocul lui Mai, Duduia Con-
stanța nu se mai depărta de dânsii.
Dimineata de-abia se spăla și se du-
cea în grădiniță.

Cum soarele, care se surta încet pe
bolta cerului, îi învăluia în cernerea
mărunțică de pulbere aurită, bobocii
mici păreau degetare de argint. Pi-
cături de rouă ce toată noaptea au
curs din ochii nevăzuți a bolții, stic-
leau pe frunzișoarele tinere, pe de-
getarele de argint, ca mărgelețe de
piatră scumpă.

Duduia Constanța îi privea cu dra-
goste și'n ochii ei căprui, adânci,
frumoși, ardea nerăbdarea de a-i
vedea deschiși.

Din rădăcinele negre, groase cât
mâna, așezate în rând la dreapta
și la stânga, la vre-o trei pași de-
părtare, se înălțau ramurile tinere,
verzi, dese, pline de spinii înțepători,
strajeri contra mâinilor vrămașe.
Deasupra, pe-o cruce făcută din nu-
ele de salcâm, ramurile din cele
două rânduri se împreună, încunu-
nând o formă gingașă de chioșc.

Aici, pe scaunul mic, în um-
bra răcoasă, în zilele de lucru, lu-
era Duduia Constanța, sărbătorile
citea, iar nopțile, când nu putea fa-
ce nimic, se odihnea cu mâinile re-
zemată pe genunchii, ascultând dul-
cea îngânare a frunzelor ce par'că su-
surau un cântec de dragoste ne mai
auzi. neînțeles și în visarea ei ar
fi dorit să nu mai vie ziua ca mereu
să-l asculte, îmbătută, multămită...

Dar într-o dimineață bobocii se
deschiseră. Acum, dintre degetarele
de argint, din oastea de frunze, ră-
săreau trandafirii albi, strălucitori,
ca buchețe de zăpadă. A fost cea
mai fericită zi!

Treptat-treptat toți bobocii s'au
deschis. De priveai de departe chioș-
cul înflorit, îți părea o căpiță aco-
perită cu zăpadă.

Duduia Constanța se apropia dimi-
neata sfioasă de câte unul, îl alătu-
ra de buzele rumene și ușor îi sor-
bea picăturile de rouă, apoi întorcân-
du-l astfel ca să-l privească în creș-
tet. Îi săruta strângându-și gurița
pungă ca să intre în învelișul mătă-
sos. Trecea la altul și așa, pe rând,
fi multumea pe toți. Trandafirii o
priveau mișcați, îndrăgostiți de fru-
musețea ei de zădă și de pe petalele

UNIVERSITARIII NOȘTRI

D-1 Dumitru Alexandresco

Unul din cei mai distinși profesori
ai facultății de drept de la Universi-
tatea din Iași și una din cele mai dis-
tinsse personalități în știința dreptu-
lui.

D. Alexandresco e în țară de la
1875, când s'a întors dela Paris unde
urmase cursurile facultății de medi-
cină și terminase dreptul, și a intrat
în magistratură, ca procuror de tri-
bunal la Iași, trecând apoi prin toată
filiera până la Curtea de apel și Ca-
sație.

După o așa strălucită carieră în
magistratură, d. Alexandresco, a
trecut, pentru scurt timp la ministe-
rul justiției, ca secretar general, și în
1892 îl găsim profesor la catedra de

drept civil de la facultatea de drept
din Iași.

Aci, pe lângă magistraturele d-sale
cursuri, s'a ocupat și continuă a se
ocupa cu didactica dreptului și a dat
la lumină un considerabil material
pentru cunoașterea și cercetarea ști-
inței cărora s'a dedicat.

D. Alexandresco are una din cele
mai frumoase biblioteci din țară, cu-
prinzând aproape 7000 de volume,
în majoritate lucrări de drept.

Autoritate în materie de drept, dis-
tinsul universitar are la activul său
un enorm număr de lucrări tipărite
și continuă a colabora la revistele ju-
ridice din țară și streinătate.

X. X. X.

albe, ca aripioare de flutur, scutu-
rau diamante de rouă în semn de
adâncă fericire...

Noaptea, în umbra deasă, păreau
bucăți de vată plutitoare deasupra
frunzișului șoptitor. Ea li se oprea
în față și nu se sătura privindu-l.
Când trecea pe sub bolta lor, câte u-
nul se apleacă în jos să-i atingă pă-
rul, fața, urechia mică...

Dar într-o seară era atata liniște
că nu se clintea o frunzișoară. În
bolta, sus, scliceau țintele înfipite de
aur. Indrăgostiții o priveau, cu o-
chii înrouați, cum stă pe scaunul
mic, cu bluza albastră, croită par'că
din stofa cerului, deschisă la gât.
Peptul alb, deasupra sânilor, lucea
ca o placă de marmură. Din ochii
căprui, ascunși în umbra genelor
împreunate, țâșneau priviri dulci,
învăluindu-l pe toți.

Și trandafirii porniră o îngânare
de cântec dulce, visătoare... Frun-
zele tinere tremurau ușor, lovind-se
una de alta cu foșnet de mătăsurii.
S'aplecau ușor deasupra crenguțe-
lor fragede, lăcrămând. De-odată se
porni un vânt, deșprins par'că din
zăplazul vecin.

Cântecul se 'nteti. Printre crengi
era învălmășală cu sunet de ape. O
parte din cer se îmbrobodi în tul-
pan de nori. Pe o stelută era gata
fa să o înghită întunerecul. Departe,
s'auzea vântul frământându-se prin-
tre copaci. Și ea stă rezemată de spe-
teaza scaunului și ascultă. Câte o pe-
tală albă, ruptă de vânt, plutea, sub
bolta întunecoasă.

Copila oftă...

Trandafirii se cutremurau și-o
ploae de lacrimi îi udă părul. O a-
ripă de vânt, nădăgă, își bolta
dintr-o parte, apoi alta din altă par-

te. Petalele sutelor de îndrăgostiți se
frânseră. Potop alb, ca frunzișoare
rotunde de mesteacăn, începu să cur-
gă. Părul închis ca noaptea, se 'nălbii.
Umerii, s'acoperiră cu 'n strat alb
ca vată. Prin așternutul alb, bluza
albastră se zărea ca ochiuri de si-
neală... O petală se lipi de marmura
caldă a pieptului tânăr. Alta alunecă
ușor de pe păr, pe deasupra ple-
oapci, sărutând-o, și se opri o clipă
lângă nasul mic. Dar greutatea dia-
mantelor de rouă o făcu s'alunece în
jos până în dreptul gurii mici, li-
pindu-se în colțul gurii, acoperind
aluncea mică cât un fir de neghină
și atingând buzele rumene într-o în-
setată, dornică sărutare!

Pe jos pusderie albă... Vântul con-
tenise...

Rare ori câte o petală mai plutea
în noaptea chioșcului, ca o aripă
smulșă de flutur.

Și ea rămase, cu ochii închiși, în-
cremenită, ca în fața unei cumplite
primejdii...

Fecșana.

D. Iov-Solferino

SFATURI CASNICE

Cum se face cerneală neagră.

O excelență rețetă pentru cerneală
neagră este următoarea:

Se fierbe 50 gr. lemn de Pernambuco
în 500 gr. apă, se strecoară și se ad-
augă 5 gr. chromat de potasă.

Cerneala aceasta, foarte economică
și foarte bună, nu atacă penițele. Se
poate scrie cu ea pe os și pe fildeș.

IN ȚARA VRANCILOR

În desimea codrilor de brad, cul-
bul mocanilor cu ochii negrii, s'as-
cunde Soveja. Satul Soveja e în cre-
rul munților Vrancei, ținut sălba-
tic plin de flori de pădure. Soveja în
zilele noastre e stațiune climaterică,
decă ca atare vom descri mai întâi
drumul cel mai bun ce duce la Vran-
cenii. Sunt două drumuri: unul prin
Panciu, care cade în sfera comună a
drumurilor, adică privești pentru
ochi e ștearsă până aproape de So-
veja; drumul cel mai pitoresc și cel
mai practicabil e pe Șușița în sus.
Șușița, rău de munte, cu coamele u-
delor albastre cu pești sueți în solzi
argintii, Șușița aceasta duce pe călă-
torul însetat de bine și frumos pâ-
nă acolo unde îl așteaptă avântul în-
chipuirii lui.

Pe marginea Șușiței e șosea bine
împietrită și de drag o străbați pri-
vind mărețiile naturii, iar din când
în când întâlnești câte un mocan din
Soveja ori de pe Tulnic mergând în-
buestrări pe calul lui muntenesc, cal
lute de Bisoca ori de la chiotorile
Putnei. Mocanul are plete lungi în
jurul gâtului, o căciulă ca banița pe
cap și desagi de lână sub ipingea;
de multe ori vezi zări și câte o pușcă
ascunsă sub oblâncul șelei, bună la
necazuri pentru primejdiurile dru-
mului.

Când întâlnești asemenea mocan
să le zici: „Bună ziua române!” El
ți va răspunde într'un grai fermec-
ător: „multumescu-ți nătate pu-
tule!”

Cu alte cuvinte ei încă își cunosc
supremația de vulturii... Înainte de
a intra în adâncurile fermecătoare a-
le Sojevei, treci prin marca comună
Câmpurile, locul de naștere al mare-
lui „Moș Ion Roată”. Ajungi la So-
jeva după ce ai parcurs șaptezeci de
kilometri pe marginea Șușiței, ple-
când din punctul Mărășești. La înce-
put nu te isbește nici o privești din
câte așteptai, dar pe timp ce în-
naunțezi, impresiunile se revarsă a-
supra sufletului ca un nor de raze
spornice, în nuanțe atât de vii că
formează „sublimul”.

Răsare mânăstirea Soveja cu pe-
reții albi, iar muntele Sboina la fund
veghează ca un uriaș împietrit de
greutatea vremurilor apuse. Sboina
Neagră, Sboina Verde, Ziua și fun-
dul Chiulugului, formează lanțul de
munți în semicerc constituind deco-
rul cel mai pitoresc al satului și mână-
stirei Soveja. Dacă din poalele a-
cestor munți și-arunci privirea de-
vale vezi un tablou minunat: sânt marile
păduri ale Răchitașului care închide
Sojeva în partea de Sud. Vizitezi mai
întâi mânăstirea: zidirea acestui lo-
caș sfânt, a pus pecetia păcii pe zi-
lele de ultimă viețuire ale voievozilor
Matei Basarab și Vasile Lupul. Cer-
turile și luptele lor încetează de acum
și pentru prima oară, unul altuia, își
zice „frate”.

Matei zidește în ținutul Vrancei
Soveja, iar Lupu zidește în Târgo-
viște „Stella”.

Îată și pisania de pe fontispiciul
mânăstirei Soveja: „Cu ajutorul lui
Dumnezeu, cu porunca și cu cheltu-
iala prea păcătoșului rob, Ioan Ma-
teii Basarab, domnul și voevodul a
„toată Țara Ungro-Vlahiei și a soției
„sale Kneghina Elena, s'a ridicat a-
„cest templu Dumnezeesc al Naște-
„rei Domnului Dumnezeu și Mântui-
„torul nostru Isus Christos, afară de
„hotarele Țării noastre, într'un loc
„Moldovenesc al Vrancei. S'a zidit
„cu buna-voință și cu pogorământul
„la voia noastră a prea iubitului
„nostru frate domnitorul Moldaviei
„Ioan Vasile Voevodul, în anul de la
„facerea lumii 7153 (1645)”. Această
inscripție e scrisă în limba veche sla-
vonească, dar tradusă de savantul
episcop al Romanului Melchisedec și
traducția e pusă în ramă cu geam pe
sfântul perete al Mânăstiei, d'asupra
privirii ori-cărui călător. Mânăstirea
e interesantă ca clădire înaltă în
pereți, fără turle; zidul din față e orb
fără ușe, intri pe ușe laterală. Zidu-
rile sunt groase de aproape un metru

și ceva; un zid de cetate a împrejmuț mânăstirea, prevăzută cu meterezi, iar lanțuri de chihli și clădiri impozante închidea altă dată această curte trufașă, opera vovozilor bătrâni. Astăzi totul s'a șters până în temelie... n'a rămas de cât un cântec de glorie care își tremură aripa tătăiată peste trecutul mort. Vie-mea care nu iartă își resfrânge ecoul dureros peste ruinele proslăvitului colb, peste noianul gândurilor stinse pentru vecie.

În această mânăstire a stat închis Alecu Russo, pentru delict de publicistică. Autorul poemei „Cântarea României” și a nuvelei „Piatra Corbului” și-a scurs aici multă vigoare și multă sevă i-a secăt în vinele lui. Profil de aristocrat, cu frăgezimea și albeața crinului, suflet blând în bătaia vântului de primăvară își plângea soarta între zidurile mânăstirei înnegrite de ploaie. Dar într-o zi și-a lăsat capul în jos ca un Crist îndurerat și-a suferit închisoarea, umilința și duerea; iar în ziua când s'a liberat, a sărutat icoanele stropindu-le cu lacrimi, și tânărul a apucat bolnav drumul pribegiei.....

De la mânăstire, coborând pe dreapta, dăm pe „Podișac” — o frumoasă poiană tivită pe margini cu lugeri de brad. De pe peptul „Podișacului” ochi-ți alegă fără saț pe sghiabul Dragomirnei cu oaste deasă de brazii înșirată pe amândouă flancurile lui.

Dragomirna, râul limpede... cântă doine și pe luciul apelor lui zboară șoimii cu ochii de foc... răzând apa cu zâmțul aripei de aramă, șueră! șueră prelungi!... apoi zboară tăind vântul către coamele pletoase ale Clăbucului. Sus de tot, la fund, se vede întreaga coroană de munți care străjue obârșile sghiabului plin de fiare și de vultur. Munții cu brazii deși formând din coroanele lor o pânză verde se împreună cu maginea albastrului dumnezeesc... îmbătând ochiul, inima și sufletul. Soarbe ochiul senin, soarbe inima senin, soarbe și rugăciunea care țio cântă în evlavie în munții strămoșilor viteji munți în care s'a încheat poate și sângele și măruntaiele lor.

Pe țărâna prăfuită a mormintelor lor se roagă și frunzele, și șoimii, și vântul, și apele care psalmodiază... și mirosul florilor de munte stă totdeauna prospăt pe mormintele acestor sfinte. De desubt, în cremenea sură de munte, poate vom găsi frânturi de buzdugane și bucăți de paloșe, rupte în războire... dacă poate ș-acum nu le vom găsi întregi dar ruginite pe piepturile lor, strângându-și fiecare paloșul ca o cruce de nădejde... în noianul de viforoase vremuri, barbare și vitrige pentru noi. Când suna buciul dînspre răsărit, venea și birușta fulgerând pe tăișul paloșelor din cremenea de munte!

Pe sghiabul Dragomirnei în sus, eșind la furcile lui, dai către hotare. Pe sub pripoare de făget clefăe mistrețul; și vranceanul-hăilac de obicei — știe să-l țintească bine la pipotă, sau la coarda de sub grumă-jorii gâtului.

De la mânăstire coborând spre stânga, trecem prin răspicușul poalei Sboinei, prin spicuri de brad, prin undele licăritoare ale părului Negru și călare ori pe jos iei drumul către Lupșa.

Urci către crucea munților cu nădușeli pe tine, ca să vezi schitul acesta, adevărat crib de proslăvire. După vre-o opt kilometri de mers, după ce ai tăiat șoldurile muntelui Tina, drumul face un cot destul de favorabil ucigașilor... Cotul se curbează misterios, drumul se strimțează, iar un des întuneric de brad cade cu nemiluita peste ochi; în stânga o prăpastie se deschide și desimea brazilor crește cu diușumul. Călătorul obișnuit cu asemenea trecători face pasul sigur, pipăie cremenea la pistoale și trece făcându-și cruce!

La mijlocul acestui cot, vezi un brad cu coaja tăiată în creștături multe. Pare c'ar vrca să-ți vorbească ceva, acest brad lovit în inimă! și semnul ne tîneșală: aici a fost ucis în

vara trecută, italianul tirolez Paul Brighe, casierul unei mari societăți de exploatare. Trei cutite au jucat în mușchii nenorocitului călător tirolez; și ucigașii nici până azi nu s'au descoperit.

De cum ai trecut primejdiosul cot... lumina țâșnește înviorătoare din toate părțile... și flori ce te n-ghețaseră acum s'au topit.

Urci brănele de pe Cloașa și după un ceas bun de mers te pomeniești în hotarul răzeșilor.

O culme frumoasă se întinde către nălțimi, culme cu răzor la mijloc: acesta este hotarul între Stat și răzași. Dăici o lărgime colosală cuprinde ochiul: se vede în depărtări mari obârșia râului Putna și toți munții Vrâncenilor.

Se conturează frumos: Tisarul, Striu și Coza, trei munți din lanțul Vrâncen care constituie un uriaș meterez de apărare la mijlocul Carpaților. La Nord zărim uriașul vârf al Makridiului, învelit în mantaua lui albă de zăpadă... și mai uriaș încă: Clăbucel, al cărui cap rotund pare o ghiulea menită să extermină lumea.

Din hotarul Vrâncen re lășam de vale și dăm de schitul Lepșa, ascuns între muchii de muți și între umbre de brad. În frumoasa lui clopotniță de piatră, schitul are cinci clopote: două mari și trei mici; cele mici sunt amestecate cu argint și se trag câte și trele de odată scoțând un sunet dulceag și în prelung. Cele mari fac un șgomot de răsună văile: ele se trag iarna când viforul a înămețit pecălători, ca să poată ști încotro le e scăparea. Schitul Lepșa e mic: pe din afară e alb cum e zăpada, pe din nastru e frumos pictat, e scurt în stăreț... și nu se știe cine l-ar fi întemeiat.

Ai avea nevoie de reparațiuni și n'are de unde să ia nici o milă.

O mână de ajutor a mai dat fruntașul Sovejan, Ștefan Drăghici, care e foarte filantrop, cu inima deschisă totdeauna la fapte mari. Bătrâna Maria de la schit, mi-a spus că tot de la acest filantrop se mai așteaptă ceva. De la schit coborî de vale și dai în albia râului Lepșa; la împreunarea Lepșei cu Lepșulețul, ochiul admiră o frumusețe de negriț.

Roate de brazii bătrâni, se roagă în liniștea de munte, scaldându-și vârfurile în seninul ceului. Păstrăvi joacă prin undele albastre și vara nu e de cât o fericire să-ți domolești grijile în acest colț de munte.

Lepșa unită cu Lepșulețul se varsă în Putna, stecurându-și suspinul lor umezit de brad în ciocotele Putnei care încep să fearbă mai de vale, să spumege furioase și să spargă stâncile nesupuse.

Pe Tișița, vulturul pleșuv domnește fără grije; acest monarch neînvin al platurilor vrâncene, ridică vara mieii din turme la înălțimi necalulate și iarna ficiați lupilor părăie în ghiarele lui! Cuiburi de vultur, cuiburi de lei, cuiburi de șoimi, suhaturii și turme, iată ce se găsește în țara Vrâncilor.

Soveja pare c'ar fi astăzi inima acestui ținut de adevărați români; în Soveja, mocănu cu opină are sentimente pronunțate de credință și patriotisme și stănd de vorbă cu el te minunează prin înțelepciune, prin gest și prin cuvinte. Unul din acești mocăni deștepti e Gheorghe Sfârnoș, primarul de azi al Sovejei, un om voinic, tipul omului frumos de munte: toate liniile frumuseții clasice pare că iar aparține și un pictor arbătea recordul cu el în cele mai mari saloane de expoziție. În conducerea comunei îl ajută notarul Cosor, un patriot adevărat și bun cunoscător al problemelor de sociologie.

În Soveja, acolo în inima munților, viața intelectuală pulsează bine, și e de mirare să lămurești această notă tocmai acolo.

O pleiadă de intelectuali ai comunei în frunte cu tânărul și inimosul preot Arghir, conduce această bună stare de lucruri pentru fericirea neamului și a vrâncenilor lor.

Mohan Bucurdea

IN PRAG

*Dacă-ai știut că n'ochi-ți galeși
S'ascund răsfrângerii de restrîși,
De ce le-ai dat atîta farmec
De-apururi sufletu-mă să nă mișți?*

*De ce mi-ai frânt din zbor avîntul,
Cînd ți-am eșit cu drag în drum
Și mi-ai făcut c'o rază numai
Tot ce-am avut măi sfînt, în scrum?*

*De ce ți-ai strîns porniri de visuri
În caldul șoptelor cuminți
Și ți-ai aprins de dor obrăji
Și te ai luptat ca să mă mișți?*

*De ce nu te-ai gîndit o clipă,
Cînd mi-ai dat gura ca de foc,
Că te voi plînge-o viață n'reagă
Vîsînd, ca un nebun, noroc?*

*Și totuși azi, ca nici odată,
De ce te 'ntornă fără momeli?
Și pentru ce-ți plîng ochii galeși,
Cînd poate iar vîi să mă nșeli?*

Brăila. P. Dănescu.

LICĂRIRI ALBASTRE

de
MAXIM GORKI

— Urmare și sfârșit —

Bătrâna tăcu și privi prin stepă peste care întunericul nepătruns își întinsese vălul. Scănteetele inimii de foc a lui Danco licăreau în depărtare, ca niște flori albastre, care nu trăesc de cât o clipă.

— Și l-au urmat pe Danco, toți aveau încredere în iscusința lui. Amarnic drum a mai fost acela! Era întuneric beznă, la fiecare pas boalele înghițeau lacome dintre drumetii, arborii se puneau ca un zid uriaș de-a curmezisul drumului. Ramurile tufișurilor erau încălcite, peste tot locul se întindeau rădăcini, fiecare pas trebuia plătit cu sudoare și cu sânge. Tot mai nepătrunsă părea pădurea și tot mai mult slăbeau puterile nenorociților fugari. Atunci au început ei să cărtească împotriva lui Danco.

— Acest tânăr îndrăzneț dar nepriceput, ne duce nici el nu știe unde, spuneau, pe când Danco mergea înaintea tuturor, nepăsător și viteaz.

Dar odată tunetul bubui înfricoșător deasupra pădurii, copacii începură să șoptească amenințător și fioros. Se făcea de odată întuneric parcă s'ar fi stins la un loc toate nopțile de la începutul lumii. Oamenii, mici și neputincioși, treceau printre arborii puternici sub strălucirea fulgerelor și mugetul infuriat al tunetelor. Arborii se clătinau, luminați pe câte o clipă de o lumină albastră și rece. Sub strălucirea fulgerelor arborii păreau că întind brațe lungi și noduroase ca să oprească pe fugarii înspăimîntați. Ceva îngrozitor, negru și rece părea că-i privește de sus, din bezna ramurilor. Era o cale nespuse de grea și oamenii, trudiți de neodihnă, își perdură nădejdea. Însă lor le era rușine să-și destăinuiească singur slăbiciunea. Și atunci s'au aruncat asupra lui Danco. Ei începură să-l reproșeze că nu știe să-l conducă. Așa făcuseră.

Se opriră pe drum și la urletul batjocoritor al pădurii, în mijlocul întunericului înfiorător, mînioși și obosiți cum erau, începură să-l judece pe Danco.

— Ești un ticălos, un netrebnic, spuneau ei. Ne-ai dus în rătăcire și ne-ai sleit puterile, pentru asta trebuie să mori.

Fulgere și tunele întăreau judecata lor.

— Mi-ai cerut: condu-ne, și v'am condus, răspunse Danco, punându-se cu îndrăzneală în fața lor. Am avut curajul să vă conduc și de aceea am făcut-o. Pe când voi, ce ați făcut voi ca să vă ușurați soarta? M'ai urmat pe mine și nici nu știți

să vă păstrați curajul pentru un drum mai îndelungat. M'ai urmat ca o turmă de oi.

După aceste cuvinte ei se îndărijiră și mai mult.

— Trebuie să moară, da să moară, șbiera.

Vântul urla a pustiu și fulgere spintecau întunecimea. Danco se uita la acei pentru cari depusese atîta trudă și nu vedea decât niște fiare sălbatice.

Mulți îl înconjurau, dar în nici un ochi nu licărea un gând bun și el nu putea să se aștepte la vre-o crutare. Atunci în inima lui se ridică mânia, dar ea se stinse pe dată de milă pentru acești rătăciți. El ținea la acești oameni și vedea bine că vor pieri în urma lui. Atunci se înflăcăra inima lui Danco cu gândul de-a și salva neamul, a-i arata o cale mai bună. În ochii săi se resfrângeau razele unui foc mistuitor.

Nemulțumiri, văzând strălucirea ochilor lui Danco credeau că ei se infurie și, așteptându-se la o luptă se apropiau de dînsul, pîndindu-l ca o hață de lup. El ghicind că vor să pună mîna pe dînsul ca să-l omoare simți o durere adîncă și inima i se infierbîntă mai tare.

Pădurea își plîngea cîntul pesomorât, tunețele bubuia și ploaia curgea șiroaie.

— Vai, ce să fac pentru acești oameni, șbiera Danco mai tare cu tunetul.

Decădă el duse mîinele la piept și-l rupse și smulse inima dintr'însul, ridicînd-o sus, deasupra capului.

Ea ardea și răspîndea o lumină mai puternică decît soarele. Toată pădurea amuți luminată de această iubire nemaî pomenită. În întuneric se imprășia în fața acestui far și se îneca în bălți strălucind adîncul pădurei. Oamenii rămăseră uimiți.

— Haideți, să mergem! strigă Danco, aruncîndu-se înaintea tuturor și luminîndu-le calea cu inima lui de foc.

Ei, înfiorați și fermecați se țineau pe urmele lui. Atunci pădurea din nou începu să văjăie, legîntuși uimită creștetul, dar cîntecul cîndrului fu acoperit de pașii grăbiți ai oamenilor. Toți alergau vioi și grăbiți, atrași de miracolul inimii. Și acumă pieriră mulți dar fără jelanie și lacrimi. Danco alerga înainte și inima îi ardea necontenit.

Decădă s'a deschis desușul pădurii, a rămas în urmă, și Danco cu tovarășii săi s'au trezit într-o mare lumină și se simțeau într'un aer proaspăt, răcorit de ploaie. Vijelia rămăsesse deasupra pădurii, în urma lor, pe când aicea soarele lumina stepa, în iarbă străluceau picăturile ca niște pietre nestimate și râul curgea ca o cordea de aur. Era în amurg. Soarele asfințind, râul părea de sânge, era roșu ca sângele ce țâșnia din pieptul sfîșiat a lui Danco. El aruncă o privire peste stepă, ochii luceau de bucurie, mîndrie și iubire. Pe urmă căzu jos și muri.

Arborii șopteau în urma lui și ierburile, roșite de sângele viteazului șopteau.

Oamenii însă, nebuni de veselie, nici nu observară moartea lui Danco. Numai într'un târziu un om văzu hoitul viteazului și lîngă el inima arzîndă și, apucîndu-l groaza o călcă cu piciorul.

Inima s'a spulberat în miș de scînteie.

Și acestea sunt licăriri albastre cari se văd totdeauna în stepă înainte de o vijelie.

După ce bătrâna își isprăvi frumoasa poveste o făcere stranie se întinse peste stepă, parcă și ea ar fi sgușuită de puterea iubirii lui Danco, care își sfîșiasse pieptul pentru omenire fără a cere răsplătă. Reze-mată de niște coșuri bătrâna adormi înfiorîndu-se. Mă uitam la dînsa și gîndeam: câte basme și amintiri mai dorm în mintea ei? Mă gîndeam la inima de foc a lui Danco și la mintea nescată a poporului ca-

re născocise niște povești așa de puternice și fermecătoare despre vremuri bătrâne cu vitejie și fapte nădrăvane. Și mă mai gândeam la vremea noastră tristă, lipsită de oameni mari și de fapte bune dar bogată în ură și invidie, care își bate joc de toate; la toată nemernicia oamenilor care astăzi se nasc cu inimă moartă.

Vântul desfăcu cărpele de pe pieptul bătrânei care adormi tot mai adânc. Îi acoperisem trupul uscățiv și mă culcasem la pământ lângă dânsa. Peste stepă se întinsese liniște și întuneric. Noii negrii pluteau pe cer. Marea plângea un cântec neopus de sombru și de trist. Bătrâna Isergil dormea dusă. Nu s'a mai trezit niciodată.

Traducere de I. Wagner.

SORISORILOR

*Când amintiri mă împresor
În pacea sfântă a înserării
Și când pe minți îmi cobor
Zăbranicul blând al risării,*

*Spre căi înduioșate mă îndrept,
Vă scot din plicurile voase,
Cu palamă vă strâng la piept,
Căci mi-amintiți de vremi frumoase.*

*În voi o lume de gândiri
Și-atâtea vise spulberate
Și-atâtea tăcuțe simțiri
Stau pe vecie îngropate.*

*Comori mi-ați fost de mângâieri
În vremile de mult uitate,
Iar azi izvoare de dureri
În trista mea singurătată.*

Liviu Coman.

O moștenire de 30000 dolari

Urmas —

IV.

Serbarea plănuită fu petrecută de minune. Amicii soților Foster erau toți de față. Printre tineri se afla Flossie și Grace Pistache, împreună cu fratele lor Adelbert, tânăr tînchigiu cu mare viitor. Mai era și Hosanna Diknis junior, negustor de ipsos, care de abia își terminase ucenicia. De câte va lufi, Adelbert și Hosanna se arătasera foarte stăruiți pe lângă Gwendolen și Clytemnestra Foster. Iar părinții copiilor își mărturisiseră satisfacția. Dar acum își dedeau seama că simțământul acesta nu mai era. Ei simțeau că noua lor situație bănească era o piedică socială între fiicele lor și tinerii lucrători. Fiicele lor puteau să privească mai sus acum, era chiar datoria lor. Tinta lor trebuia să fie cel puțin un om de afaceri sau un avocat... Dar tatăl și mama se însărcinau să le găsească un bărbat potrivit cu starea lor.

Totuși, aceste planuri rămăseră ascunse, neturburând câtuși de puțin bucuria acelei serbări. Tot ceea ce musafirii putură să citească pe fața oaspeților lor fu o bucurie liniștită și măreață. Purtarea lor demnă și serioasă îi făcu să fie admirați și priviți cu mirare. Cu toții vorbiră cel de față de lucrul acesta, dar nici unul nu ghici secretul. Era un mister nepătruns. Trei persoane diferite făcură aceeași observație, fără răutate, asupra acestui belsug aparent: „Parcă ar fi moștenit!”

Și era adevărat.

Majoritatea mamelor ar fi luat chestiunea căsătoriei după vechiul obicei. Ar fi ținut o cuvântare solemnă și fără tact—cuvântare care și-ar fi greșit ținta provocând plânsete și râsuri ascunse și celeaș mame nu-și ar fi ajuns scopul, împiedicând pe lucrători să mai stăruie pe lângă fiicele lor. Dar mama tinerilor Foster avea altă fire, mai practică. Nu vorbi de chestiunea aceasta nici tinerilor lucrători, nici

GALERIA ARTIȘTILOR ROMÂNI

D-1 GEORGE ENESCU

Fotografia Curții Regale. „Julietta”

D. George Enescu este unul din cele mai puternice talente muzicale pe care le-a avut țara noastră. Splendid înzestrat, cu un temperament și o ureche de o deosebită muzicalitate, cu o cultură muzicală încă necompletă, pe atunci, d. George Enescu s'a afirmat încă de acum vre-o zece ani ca muzicant de valoare, ca violonist de seamă.

Cu puternicul sprijin al M. S. Reginei, muzicantă Ea însăși, care cea dintâi a recunoscut marile calități ale tânărului artist, George Enescu și-a putut desăvârși studiile în străinătate, unde, foarte repede, a ajuns să uimească pe marii maestri ai vioarei prin virtuozitatea lui.

În aceaș timp, George Enescu, maestrul el însuși, atacă compoziția și stărnește o adevărată admirație printr-o simfonie românească de cea mai fericită inspirație, de cea mai mare vigoare de compunere.

fiicelor sale, nimănui afară de Sally. El o ascultă și înțelese, înțelese și admiră. Zise:

— Pricipe ceea ce vrei. În loc să desprețuiești marfa ce ți se oferă și să strici târgul jignind simțăminte adevărate, cauți altă înțelepciune, Alek, înțelepciune mare și tare ca o stâncă. Unde ți-e alesul? Ai aruncat undița?

Nu făcuse însă nimic. Trebuia să examineze împreună starea a ce Sally numea „târgul”. Pentru început, vorbiră de tânărul Brodish, avocat de talent, și Fullon, tânărul dentist. Ar trebui să-i poftescă Sally la masă.

Dar nu atât de grabnic, zise Alek. Trebuie să-l supraveghem și să așteptăm, o mare încetineală nu strică în așa împrejurări.

Înțeleaptă vorbă, căci în mai puțin de trei săptămâni, Alek făcu o afacere care îi ridică cei 100.000 dolari închipuiți la 400.000 de acelaș fel. Pentru prima oară familia Foster bău șampanie la masă... Nu adevărată, dar o calitate destul de asemănătoare, care le mulțumi închipuirea infierbântată. Sally propusese aceasta și Alek, din slăbiciune, primise. Totuși erau amândoi rușinați,

De zece ani încoace, tânărul maestru își are cariera făcută. În toate cercurile muzicale, din străinătate și din țară, George Enescu trece drept cel mai puternic temperament muzical, drept cel mai desăvârșit talent pe care l-a produs țara noastră în domeniul muzicii.

Tânărul maestru se află acum în țară și a avut din nou onoarea să se producă în fața Augustei lui protectoare, M. S. Regina, la Sinaia, iar acum două zile a dirijat, în admirația tuturor, un concert simfonic în localitate.

Lui George Enescu țara îi datorește una din cele mai frumoase ale ei glorie și de la dansul așteptă noui opere, întru desvăluirea sufletului românesc, acela care și-a avut totdeauna muzica drept cel mai puternic sprijin în vremi de restrînte și cel mai prețuit tovarăș în vremi de veselire.

Ygrec

căci Sally era la o societate de cumpărare, purtându-i mereu insignele. Nevastă sa era la Liga W. C. T. U. și ținea mult la virtutea nepătată și la sfințenia ce i-o porunceau. Dar iată! Deșertăciunea bogățiilor îi cuprinse și pe ei, urmându-și mersul obișnuit! Dovedeau încă odată lumii adevărul trist arătat de atâtea ori; că sărăcia ferește pe om de toate păcatele și de injosire. Stăpâneau o avere de peste 300.000 dolari. Reluă chestiunea căsătoriei; nu mai fu vorbă nici de dentist, nici de avocat, nu mai aveau trecere... Vorbiră de fiul bancherului și al doctorului, dar ca în cazul precedent, se hotărâ să aștepte și să se gândească, mergând încet dar sigur.

Norocul îi ajută iar. Alek pândi o ocazie, în adevăr foarte primejduită, dar îndrăzni să o încerce. Trecură zile pline de îndoială, de înfiorare, de grozavă neliniște, căci neizbânda însemna ruina desăvârșită... Apoi sosi rezultatul și Alek, pe jumătate moartă de bucurie, abia își putu stăpâni glasul, când zise lui Sally:

— Neliniștea a trecut, Sally, avem milionul! Sally plânse de recunoștință și zise:

— O. Electro, gluvaer între toate

femeile, iubita inimei mele, suntem dar liberi, înnoțim în bogății, nu vom mai avea nevoie să numărăm banii. E vremea să curpărăm o sticlă de veritabil „veuve Cliquot”.

De bucurie, deschise dulapul, scoase o sticlă de bere neagră și zise: — Acum putem cheltui, ce dracu!

Ea îl dojeni cu blândețe, cu ochii umezi de bucurie.

Deteră la o parte pe fiul doctorului și al bancherului, și priviră titlurile fiului guvernatorului și al unui senator.

Ar fi de prisos să notăm cu amănuntul toate câștigurile închipuite care îmbogățiră atât de repede familia Foster. Progresele lor fură repezi, fulgerătoare, minunate. Orî ce combinație a lui Alek prețuia o mână de aur. Milioane peste milioane se îngră, mădeau și Pactolul minunat își rostogolea undele bogate, mărindu-și necontentit volumul. Soții Foster stăpâniră pe rând 5 milioane, 10 milioane, 20, treizeci de milioane... Unde s'ar fi oprit averea lor?

Trecură astfel doi ani; abia, în vîsul lor, mai simțeau timpul trecând. Aveau atunci trei sute de mii de dolari. Făceau parte din cele mai mari bănci ale Statului, și cu toate că nu le mai păsa de aceasta, capitalurile lor se înmulțeau necontenit... Odată intra în casele lor 5 milioane, altă dată 10... Combinațiile, jocul la bursă le reușea întotdeauna. Cei 300 mii de dolari se îndoaia odată de două ori, de trei ori...

Posedară mai bine de două miliarde! Dar pentru toate afacerile acestea aveau nevoie să scrie mult. În clipa aceea se încurcă contabilitatea. Soții Foster înțeleseseră că ar fi rău să lase așa lucrurile, căci s'ar putea înrăutăți. Știa că un lucru înșelător bine trebuia să fie urmat cu aceeaș îngrijire, dar ca să fie toate societățile era trebuia de unii multe cursuri de muncă pe zi. De unde să ia ceasurile acea? Sally vindea apoi și zahăr toată ziua; în vremea a lui Alek își vedea de casă, spăla rufe, vasele, făcea paturile... și asta în fiecare zi a anului! Mai mult, nu era rea fetelor și o ajute, trebuiau să-și păstreze mâinile albe ca să-și joace bine rolul în societate.

Soții Foster știa amândoi că era un mijloc să găsească cele 15 ore de lucru trebuincioase, dar nu îndrăznea nici unul să se gândească la așa ceva și fiecare aștepta ca celălalt să vorbească întâi.

În sfârșit, Sally zise:

— Tot trebuie să ajungem acolo. Să faci ca și cum ai fi zis, știi tu ce... nu face nimic dacă n'am rostul cuvântul acela...

Alek se roși, dar îi fu recunoscătoare. Și dintr-o dată, intrară în păcat: violară ziua de odină întrebându-l pentru societățile lor: era singurul mijloc ca să nu facă vreo greșală în registre.

(Urmează).

Theo Murgeanu

Ilustrația noastră colorată

O dramă într-o biserică din Italia

Ziarele italiene au adus deunăzi vestea unei drame petrecută în sacristia bisericii din com. Sarcedo, la câțiva chilometri departe de Vicenza, dramă pe care o ilustrează desenatorul nostru în prima pagină a ziarului.

E vorba de o dramă din război. Un capelan (ajutor de preot) don Angelo Tirapelle, fiind îndepărtat din serviciu în urma unui raport al preotului, don Pietro Meneghelli, a așteptat pe acesta în sacristia bisericii și, în momentul când parohul se pregătea de liturghie, a descărcat asupra lui un foc de pușcă.

Parohul a murit pe loc, iar ucigașul, după ce a fugit și a rătăcit până seara pe câmpuri, a fost arestat într-o comună vecină.

CEALALTĂ

MARE ROMAN de HEIMBOURG

— Urmare —

— Cu plăcere, Charlota: mai vrei și altceva? mai vrei să mai stai cu tine?

— Nu, mulțumesc, am să citesc.

Apoi luă un mic cofret de fildeș și se așeză la birou; plecând, recunoscut scrierile soțului ei; simțea oare nevoie de puțină mângâiere?

În fața porții recunoscut pe d-na Roden care se întorcea din oraș; fața îi zâmbea, îmi întinse mâna și îmi zise:

— D-zeu să fie lăudat! înăște!

— Ai aflat ce cealaltă veste? o întrebai repede. Mă strânse însă de mână fără a răspunde și intrară în casă gânditoare.

XX

Câteva zile în urmă, înspre seară auzii o trăsura trecând pe uliță și o-prindu-se în fața castelului.

Printre castani, zării un bărbat care sări ușor din trăsura și dispăru după poarta mare a castelului.

„Să fie oare prințul Otto? mă întrebai eu fără a crede.

Șezând la fereastra odăii mele, aveam dinaintea mea, pe masa de lucru, o scrisoare pe care o scrisesem de cu ziua tutorului meu, și în care îl rugam să-mi facă rost de vre-un loc într'un spital din Weimar, ca îngrijitoare de bolnavi.

D-na Roden nu știa despre acest demers al meu, cu siguranță că m'ar fi dezaprobat.

Nu gândeam să mă omor de disperare, după cum zicea Charlota, dar nu puteam face altfel, și nici nu mă mai simțeam în putere de a reîncepe luptele dureroase prin care trecuseră lunile precedente.

În casă totul era foarte liniștit, mă pregăteam să mă duc lângă d-na Roden, când auzii bătând în ușa mea și văzui pe Anita intrând, ca să mă cheme la soră-mea.

Mă dusei la castel numai decât, întrebându-mă cu grijă ce avea să-mi spun; dar aflai repede.

Când intrai în salonul Charlottei dădui cu ochii de un domn în vîrstă aproape de 50 de ani, care se scula să mă salute foarte respectuos și pe care soru-mea mi-l prezintă: „D-nul de Terzen”.

Șambelanul era îmbrăcat în haine de doliu, și sovăind ca un om care nu știe să spun multe, îmi aruncă cu ochii lui albaștri, o privire întrebătoare și nu se așeză pe scaun de cât după ce se așeză Charlota lângă mine.

O tăcere apăsătoare părea că se răspândește în toată odaia. D-nul de Terzen o întrerupse în sfârșit, vorbindu-ne de tristele evenimente care aduseseră moartea prea de timpuriu a ducelui moștenitor, și care, fără îndoială, compromiseseră și viața micuțului mort-născut.

„Vai! urmă el, și câte victime nu a mai făcut și războiul acesta îngrozitor! Câte speranțe nu au fost sfâșiate în acest scurt timp! Singura mângâiere pentru cei încercați este că nu sunt singurii care sufer, și nici un sacrificiu nu este prea mare, când este vorba de interesul și libertatea țării”.

El se uită la Charlota, ale cărei buze palide exprima o ironie amară, deși nu lăsa să-i scape nici o vorbă.

„Cred că și d-na Prințesă, gândeste ca mine”, urmă el inclinându-se puțin și privindu-i fața nepăsătoare.

„Nu, răspunde dânsa, eu nu gândesc așa, d-le de Terzen. Aveți bună-tate să spuneți d-lui duc, că ați avut nenorocirea să vorbiți unei femei cu inteligență cam întunecată, ca să înceapă utilitatea generală; o femeie care își iubește bărbatul mai mult ca orice, și care, pentru acest motiv, nu poate face loc în inima ei nici unui alt interes.

„Spuneți ducelui că această femeie

nu are cea mai mică idee de ce însemnează politica, că nu are de cât o singură minte, aceea de a fi credincioasă și a-și ține cuvântul!”

La cele din urmă cuvinte se ridică, se inclină puțin înspre șambelan și dispăru, lăsând să cadă în urma ei perdelele groase de la ușe.

Vroiam să o armez ca să aflu despre ce era vorba, dar d. de Terzen, mă reținu și îmi zise cu bună-voință:

„Este o misiune excesiv de dureroasă și delicată cu care sunt nevoit să mă înfățez înaintea d-nei prințese; dar vă rog, d-ră, ajutați-mă să o duc la bun sfârșit. Este o afacere politică, cea mai rece și nemilosă, și înțeleg perfect că turbură visurile de fericele cele mai îndreptățite ale d-nei surioare a d-tale; cu toate acestea sunt necesități atât de absolute și in-nexorabile...”

Se opri ca să-și șteargă fruntea de sudoare.

„Știu ce voiti să spuneți, d-le; toată lumea afară de soru-mea bănuia aceea ce avea să se întâmple după moartea prințului moștenitor, în urma nașterii nenorocitei prințese.

— Vai, d-ră! legea, mai știu eu, treburile!

— O! vă înțeleg! îl întrerupsei eu cu o voce tremurând; ne-ați deslușit destul de bine adineauri: individul trebuie să dispară în fața binelui general, este o maximă foarte frumoasă care își are cuvântul ei de a fi, dar...”

— Ați auzit răspunsul prințesei; nu pot, și trebuie să îi transmit Ducele: trebuie să mă reîntorc, cel puțin cu o aparență de supunere.

— D-voastră, nu cunoașteți pe soră-mea dacă credeți a dobândi un alt răspuns.

— D-ne, d-ră, d-na Prințesă este o femeie inteligentă, și fină; trebuie să priceapă că prințul Otto nu mai are dreptul de a-și urma poftetele, ci datorile serioase ce i se impun!

— Soru-mea își iubește bărbatul.

— Vă rog, d-ră, căutați a-mi mai obține un moment de convorbire cu Prințesa.

— Voi încerca, răspunsei eu îndreptându-mă în odaia de alături, cu inima strânsă.

Loty nu era, dar suspine înăbușite isbiră urechile mele; alergai și o găsi în odaia de culcare. Din tavan se răspândea lumina roșatică prin toată odaia, și făcea să scripească coroana ducală a patului mare cu baldachin, peste care atârnau draperii albastre, grele, până la pământ. Mersei binișor pe covorul des și albastru, preserat de trandafiri, și ingenuchiai lângă soră-mea care ședea nemiscată ca o statuie de marmură într'un fotoliu, cu ochii țintiți înspre portretul soțului ei, cu mâinile împreunate, sau mai bine strânse cu putere, ca spre a nu lăsa să-i scape aceea ce îi aparținea. Ea nu mă zări de cât atunci când o atinsei ușor pe una din mâini, zicându-i: „Loty, draga mea Loty!”

— Ce vrei cu mine? mă întrebă ea răstit.

— Să te mângâi, mi s'a părut că plângi.

— Să plâng, eu? Pentru că ducele mi-a trimis pe acest personaj? Nu, bine înțeles: sunt înmărmurită, dar Otto va ști să mă răzbune!

Știi de ce a venit, Toaneto? urmă ea aprinzându-se: a venit ca să-mi propue ca să scriu soțului meu, care acum are privilegiul de a deveni prinț moștenitor, că nu am să pui nici o piedică fericii lui, că prefer să mă călugăresc, în sfârșit că-și poate alege altă femeie, o prințesă de sânge, nobilă îndestul pentru a putea să împarță cu el tronul! Și cere de la mine, să scriu toate ace-

tea, cu mâna cu care scriu în fiecare zi că-l iubesc și că-l voi iubi toată viața! Abia a fost al meu și acum vor să-l cedez alteia! Așa e că e absurd, crud, cu neputință! Dumnezeu mare! Ca să mă decidă, îmi oferă o mănăstire, titlul de canonică și recunoștința nelimitată a ducelui regesc. Toate astea numai minciuni!

Tăcu, ducându-și mâna la frunte, mâna ei mițitică, în care strălucea inelul nupțial, apoi după un moment adăogă:

— Nu, nu, eu nu mă las să fiu guvernată, tu o știi Toaneto!

— Dragă Loty, reținu eu, d. de Terzen ar vrea să te mai vadă încă un moment.

— De loc! strigă ea. Spune-i că această privește pe prințul Otto de a-și respinge soția, dacă îndrăznește; că nu mă voi supune de cât la ceea ce el îmi va porunci! Și el, adăogă ea lăsându-se să cadă pe soaun, nu va avea curajul, mă iubește! Spune-i d-lui de Terzen că înu mai am nimic de spus.

„Sunt disperat, d-ră, răspunse d. de Terzen, când îi adusei răspunsul. D-na ducasă sperase să înlăture d-nei prințese orice durere. Chiar azi dimineață îmi spunea ce bine ar fi, dacă d-na prințesă ar consinți de bună voie să-și dea libertatea, de cât să audă din gura lui: „D-nă, vă iubesc, dar împrejurările...”

— Iartă-mă, d-le, dar dacă prințul refuză de a vorbi astfel, dacă iubește pe sora mea sincer, și nu vrea să renunțe la ea?”

— Aci d. de Terzen păru foarte incurcat; se zăpăci vorbind de frumusețea prințesei, de înalta ei înțelepciune, de amorul prințului, de soarta nemilosă de datorile către patrie, de succesiunea care nu avea altă speranță de cât în acest ultim descendent....

— Destul, d-le, zisei eu cu amărăciune; ertați-mi întrebarea necugetată, am înțeles.”

Fără să vrea, începui a plânge, el atunci mă luă de mână și adăogă cu multă blândețe:

„D-ta nu cunoști pe prințul, d-ră, chiar dacă ar fi cel mai bun, cel mai devotat și cel mai cinstit dintre oameni, chiar de ar avea încredințarea că și unul și altul vor fi nenorociți toată viața despărțindu-se, nu ar putea face altfel. Sunt datorii de la care un prinț nu se poate sustrage. Vorbiți în acest sens, d-ră, și fiți încredințate că nici odată în viața mea nu am îndeplinit o misiune mai dureroasă ca aceea cu care sunt însărcinat astăzi!”

Se inclină respectuos și părăsi odaia. Eu, mă grăbi să alerg la soră-mea, dar găsiți așa încuiată, și de geaba bătăi, căci nu-mi răspunse.

„Loty, îi strigai, sunt eu, un singur cuvânt, dragă!”

Dar nu vrei să audă; mă întorsei dezolat și dădui peste Anita care îmi dăte un plic:

— D. de Terzen vă roagă să obțineți de la d-na prințesă cel puțin iscălirea acestei hârtii.

Luai plicul și mă dusei în salon, nehotărâtă asupra celor ce aveam de făcut. Anita era după mine, căutând a se ocupa prin salon, ca să-și motiveze prezența.

„D-ră de Wertern, zise ea în sfârșit, cu un accent târâgănat, care îi trăda origina ei de streină, ducele este foarte bine dispus pentru d-na prințesă; ar voi... dacă dânsa poate..

O privii țintă; ea se opri un moment interzisă, apoi reluă:

„D-ră, d-ta nu m'ai iubit nici odată, o știu; mai luat în totdeauna drept cine-va pentru care nu poți avea simț. Dar dacă ai ști ce m'a adus aci, poate al fi mai indulgentă cu mine. Ar fi prea lung ca să-ți povestesc, prea trist, și nu vreau; ași dori numai să vă sfătuesc de a obține ca d-na prințesă să primească propunerea ce i se face azi. Astfel își poate înlătura multe neplăceri, multe suferinți, căci prințul... credeți-mă... Prințul...”

Eu mă uitai la ea încreșt; ce știa

ea despre propunerea ce se făcea soțului-mele?

Sub privirea mea pătrunzătoare și fixă nu îndrăzni să termine; hă o tavă de argint pe care era un pahar jumătate gol, și eși, având grija a se mai întoarce încă odată și a-mi zice cu un ton batjocoritor:

„Mii de scuze, d-ră; d-ta nu știi fără îndoială, că din experiență eu cunosc afacerile acestei țări, și cum se aranjează!”

Cu toată frivolitatea cuvintelor, zării în ochii ei negri două lacrimi care contrastau foarte ciudat cu veselia ei prefăcută. Pentru întâia oară mi se făcu milă de biata fată, și în palatul acesta bogat și luxos, îmi fu frică pentru sora mea.

„Ce bine ar fi fost de nu ar fi călcat piciorul ei aci nici odată!

Lampa răspândea dulcea lumină în toată odaia, pendula își urma tic-tacul ei monoton, și totul părea că vestește o fericire liniștită și sigură. Și cu toate astea, părăsind a-cele locuri, nu mă putui împiedica de a gândi că toate acestea nu aveau să fie de multă durată.

În mintea mea, vedeam deja pe soră-mea părăsind acest castel, și print'un reproș firesc, mă vedeam și pe mine părăsind azilul liniștit pe care mi-l oferise d-na Roden, amândouă ducându-ne cine știe încotro, mai nenorocite și mai sărace ca nici odată.

XXI

A doua zi de dimineață, primii de la Charlota un bilețel în care îmi cerea să o întovărășesc seara la concert.

Din ajun, d-na Roden și cu mine nu vorbisem de cât despre ea, de suferințele și de nenorocirea ei, și acum această invitare! O cântăreață streină făgăduise de a da concursul său, și rețeta trebuia să fie în beneficiul văduvelor și al orfanilor.

„Du-te, Toaneto, zise d-na Roden, la unele persoane durerea se manifestă așa de ciudat! Cugetă la sora d-tale în ce grije trebuie să se afle!”

Făgăduii că mă duc. Un ceas mai târziu, auzii trăsura sorii mele eșind de la castel. Ea era în toată mărețea ei princiară; slugile galonate în față și la spate; se ducea la plimbare prin împrejurimi.

Când mă dusei s'o ia seara, o găsi într'o rochie de toată frumusețea, o toaletă de doliu, de crep negru cu o coadă mare garnisită cu dantele.

Astfel trecu ea mândră, cu capul sus, prin locul sfîrmit lăsat în adins pentru trecerea ei printre scaune și mese, de fși luă loc, în primul rând, urmată de un mormur de admirație, căci din gură în gură se repeta: „Prințesa de Kaltensee!”

Eu luai loc lângă ea, cu inima strânsă de durere.

Ea, fără a întoarce vre-odată capul, părea că ascultă muzica cu cea mai mare atențiune. Intre acte, se ridică și îmi zise: „Vino!” și trecurăm încă odată prin sală, urmate de toate privirile.

— Cum îți-a plăcut concertul? O întrebai eu pe drum.

— Nu am ascultat!

— Adevărat, Loty?

— Am voit numai să arăt că nu mă las să fiu călugărită, adăogă ea, și că nu am nici cea mai mică dorință de a consimți.

Apoi, luându-mă de braț, îmi vorbi de o sumă de lucruri, de sezonul apropiat, de iarnă, de Roma, etc., pe când mergeam încet pe străde.

La poarta castelului, pe când feciorul era în urma noastră, o întrebai încet:

— Ai iscalit hârtia aceea, pe care îți-am lăsat-o pe birou cu un bilețel de la mine?

A se citi urmarea în „Universul Literar” care va apare Dumineca viitoare

VIAȚA 'N GLUMĂ

Eroare judiciară

Cabinetul unui judecător de instrucție. Două jandarmi introduc un individ în costum de ceaș, cu fiarele la mână.

Judecătorul, răsturnându-se în fotoliu. — A hal... Tu ești ala care zici că ești victima unei erori judiciare?
Individul, șjos. — Da dom'le judecător, am...

Judecătorul, încrunțat. — Tac! din gură! Află mai întâi că nu este, că nu poate fi eroare judiciară... S'a comis o crimă, societatea cere să fie ispășită. Asta e tot. Ca o datorie. Ce'i pasă creditorului dacă plătește Stan sau Bran? Ai plătit tu; socoteala e încheiată. Societatea nu mai are nici o pretenție.

Individul. — Da, dar eu sunt nevinovat...

Judecătorul. — Tac! din gură. (Aspru). Ți-am văzut dosarul... M'am convins și eu că ești nevinovat... Ce mai vrei acum?

Individul. — Să-mi dai drumul.
Judecătorul, dând din umăr. — Să-mi dai drumul!... Asta cer toți condamnații!... Spune mai întâi cine e vinovatul!... Ne trebuie un vinovat!...

Individul. — Păi eu!...

Judecătorul. — D-ta să tac!... Va să zică sfârșești în reclamația d-tale?

Individul. — Firește că stăruiesc. (Țăcere de câteva minute).

Judecătorul, schimbând tonul. — De câtă vreme ești la ocnă?

Individul. — De zece ani.

Judecătorul, biaz-voitor. — Dar bine, prietene, trebuie să fii om cu minte, ... ia gândește-te ce levatură în tot tribunalul ca să-ți revizuiască procesul!... N'ai de gând să scoli în picioare toată Casația... pentru d-ta... pentru unul singur!... Asta e egoism curat!... Și unde mai pui că va trebui să fie osândit altul în locul d-tale... Ce dandana pentru un fleac!...

Ascultă, amice (și ia mâinile), stai la ocnă... Trebuie să te fi obișnuit acum... Și ce mult pretuiesc obiceiurile vechi!... Ne-am înțeles, nu e așa?... Ai să-ți retragi plângerea?... Uite, mă angajez eu să stăruiesc să fii tratat mai bine...

Individul. — Ba nu, dom'le judecător, dați-mi drumul mai bine.

Judecătorul, disprețuitor. — Niște brute, pușcăriași!... Nici un sentiment la oamenii ăștia! Bine, fie. Dacă fii... o să-ți revizui procesul, și... o să fim nevoiți să te achităm.

Individul. — Să trăești, dom'le judecător! Să-ți dea Dumnezeu...

Judecătorul, furios. — Tac! din gură și răspunde la ce te întreb!... Mai punem noi mâna pe tine, nu te temel. (Către greșier). Serie. (Către individ). Când ai fost adus la Curtea cu jurați, acum zece ani, știai că ești nevinovat, nu e așa?

Individul. — Vezi bine că știam.

Judecătorul. — Și te-ai lăsat să fii osândit!

Individul. — Păi, eu!...

Judecătorul. — D-ta să tac! n'auzi? (Indignat). Nu ești așa de prost pe cum te arăți!... Te-ai apărat prostesf... ca să înșeli justiția... ca să-ți bați joc de Curtea!... ca să ridiculizezi magistratură!

Individul, zăpăcit. — Eă!...

Judecătorul. — Tacă-ți gura. (Amintitor). Ai și-ai bătut joc de Curtea!... Are să te coste scump, băeto.

Individul, înspăimântat. — Vaj de mine, dom'le judecător, eu habar n'au de...

Judecătorul, sentențios. — Ultragiul adus magistraturii... articolul 3715... Minimum cinci ani recluziune... zece la recidivă!... jandarmi, luați-l de aci și să fie ținut la secret!...

Costache Glumici

CUGETĂRI

Din Seneca

Te plângi de scurtimea vieții și pe ta o lași să se risipească.

Când ți-e frică, cel mai bun lucru e să mergi înainte.

Diformitățile corpului nu unătesc sufletul, dar frumusețea sufletului se destrănge asupra corpului.

Prietenia se sfârșește acolo unde începe neîncrederea.

O conștiință liniștită, e o sărbătoare veșnică.

Calea preceptelor e lungă; a exemplului e mai scurtă și mai sigură.

DIN HAZUL ALTORA

O parabolă

Un om, înarmat cu o furcă, trece în goană prin fața lui Socrate. Aleargă după altul, care fuge cât îl țin picioarele.

— Puneți mâna pe el! Puneți mâna pe el!

Invățătorul lui Platon nu se mișcă. — Ești surd? Nu puteai să așii ca-tea a-asinului celuia?

— Asasin? Ce e aceea?

— Asta e! Asasin e un om care ucide.

— Măcelar, va să zică.

— Ești nebun. Un om care ucide pe alt om.

— A, da! un soldat?

— Ești prost. Un om care ucide pe alt om în timp de pace.

— Știu. Un călău.

— Tâmpitule! Un om care ucide pe altul în casă la el.

— Am priceput. Un doctor vrei să zici.

— Omul cu furca nu mai stăruie. Fugi, blestemând pe Socrate.

JOCURI

PROBLEMA

de X. Y. Z.

	50	

Problema constă în a se așeza în ochiurile rămase libere cifrele 10, 20, 30, 40, 60, 70, 80 și 90 în așa chip în cât, adunate orizontal, vertical și în ambele diagonale, să dea cifra 150.

Cupoanele și deslegările se trimit administrației, strada Brezoianu, 11.

Deslegarea problemei de calcul din «Universul Literar» No. 32 este:

Tatăl are 36 ani
Fiul are 8 ani.
 $36 + 8 = 44 + 27 = 71$ etatea bunicului.

Persoanele, cari prin tragerea la sorți au câștigat câte unul din cele 10 volume-biblioteca, acordate ca premii, sunt următoarele:

București: d-nii Rudolf Hartner, Nicolae C. Valeanu și Benedict Tighel, d-na Maria Parnia și d-ra Mariana Bordoșan.

Bușteni: d. Ioan Râșcan.

Câmpina: d-șoara Aurelia Erb.

T. Măgurele: d-ra Didina Pletescu.

Buzău: d-na Virginia I. N. Mărgulescu.

Cilibia: d. N. V. Anastase.

POȘTA REDACȚIEI

L. C., loco.—Am și publicat. Mai puteți trimite.

(Gr. Br., loco.—Studii nu'l putem publica. Vreau să vă cunosc.

E. Măl., Bacău.—Primesc cu plăcere articolele de cari vorbiți. Asupra romanului cred că v'a informat editorul meu.

D. I. V. Solf., Focșani.—Deși mai slabă ca «In amurg», am publicat și bucată nouă trimisă. Poezia nu: trimiteți inedit.

Mugurel, loco.—Nu să aranjați.

Mel. U., T. Severin.—Aceasta nu. Mai trimiteți scriind pe o singură față și fără preacurtări.

I. Str., Droboiu.—Mai trimiteți și vom vedea.

Misu St., loco.—Nu se poate. Nu mai dorim. Nu mai trimiteți.

A. A. D.

Toți abonații la

«ZIARUL CĂLĂTORILOR»

participă, cu începere de azi, la următoarele mari și de valoare premii:

1) O sobă «Godin». No. 3, cumpărată de la cunoscuta casă: Industria Metalică «Marcu», B-dul Elisabeta, No. 5.

2) Una pușcă fină de vânatoare, cu 2 țevi, cal. 12, din vechia și renumita fabrică Pieper Bayard.

3) Un pistol automat de buzunar, Pieper Bayard, modelul cel mai nou, fiind de calibrul mare, 7.65, însă format redus, foarte portativ.

4) Una carabină de mare precizie, cal. 12, Pieper Bayard, semi-automată.

Toate aceste arme sunt cumpărate de la marele magazin B. D. Zisman, 44, calea Victoriei, furnizorul Curții Regale.

5) Una oglindă mare venețiană de cristal;

6) Una masă de toaletă, cu oglinzi de cristal;

7) Una mașină de cusut, de mână;

8) Două frumoase tablouri.

Toate aceste 5 obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mobile Harco Dattelkremer, strada Carol, No. 62.

9) Una pendulă de birou;

10) Una chișca de argint de China, foarte frumoase obiecte, cumpărate de la magazinul de încredere Schmitt & Stratulat, calea Victoriei, No. 53.

11) Un gramofon perfecționat;

12) Una mandolină din lemn de palisandru, ornată cu sifel, cumpărate de la marele magazin de muzică Jean Feder, calea Victoriei, 54.

13) Una fructieră, argintată și aurită, cu 12 cuțite pentru desert, aurite, cumpărată de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, B-dul Elisabeta, 9 bis.

14) Una toaletă de bambu veritabil, cumpărată de la bine asortatul magazin de mobile de trestie și bambu D. Litmann, str. Lipșcani, No. 3.

15) O duzină crema «Flora».

16) O " săpun «Flora».

17) O " pudră «Flora».

18) 2 cearsornice de argint pentru bărbat.

19) 5 abonamente pe 6 luni la ziarul umoristic «Veselia».

20) 5 abonamente pe 3 luni la ziarul «Universul literar».

Toate aceste frumoase premii se oferă cu începere de azi, prin tragere la sorți, abonaților «Ziarului Călătorilor».

Pretul abonamentului lei 5 pe un an 2.50, pe 6 luni.

Reclama e sufletul comerțului

VOPSEA de PĂR RAPID

Garantat absolut nevătmătoare, vopsește imediat părul cărunt și alb, în negru, în brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect și de natural, în cât nu se cunoaște de loc că părul este vopsit. Întrebuințarea mai simplă și mai ușoară ca la orice altă vopsea de păr. Lei 2.50 la drogerii și farmacii.

Tusea cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească vindecă sigur

PECTOSIN ITEANU
— Sticlă lei 3 — Drogerii și Farmacii —

Anemia ciroasă, neurastenica, histeria, slăbiciunea generală combată

HEMOFER ITEANU
Face poftă de mâncare și este unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit.

Sticlă lei 4. — La drogerii și farmacii

MIGRENA
dureri de cap, de dinți, nevralgii, dureri reumatice, vindecă sigur Pasilele Nevralgine Jurist, aprobate de Consiliul sanitar.

2.50 la drogerii și farmacii

BOMBOANE ORIENTALE
Parfumează admirabil gura și dis-trug ori-ce miros urât al gurii. Cutia 50 banii la drogerii și farmacii. A se observa marca: «Semiluna cu stea».

UN OBRAZ CURAT ȘI FRUMOS

Înainte și După Întrebuințarea Cremei și Pudrei «Flora».

Pomadă de păr «Flora» nelătecută pentru îngrijirea rațională și igienică a părului, lei 2.50. **Capilogen «Flora»** (apă de păr) sticlă mare lei 3.25, mică 2.50. **Pasta de dinți «Bucol»** lei 1. **Apa de gură «Bucol»** lei 1.50. **Lapte de crin «Flora»** pentru înfrumusețarea tenului lei 2. **Săpun de Lapte de crin «Flora»** lei 1.25.

La nemulțumire se restituie imediat costul.

«UNIVERSUL LITERAR»
Cupon No. 33.

NOUILE PREMII ALE ZIARULUI „UNIVERSUL“

Cu incepere de astăzi, ziarul „Universul“ oferă abonaților săi următoarele mari și de valoare premii:

O VILA LA SINAIA

Construită anume anul acesta pentru abonații noștri, în pozițiunea cea mai încântătoare a Sinaei, pe strada Furnica.

UN DORMITOR DE BRONZ

Foarte elegant, de mare valoare, cumpărat de la „Industria Metalică Marcu“, B-dul Elisabeta No. 5

UN DIVAN-PAT și UN SALONAȘ MODERN

Cumpărate de la marele magazin de mobile LA CENTRALA, Marco Dattelkremer, str. Carol No. 62

Un mare Pedestal de Marmoră

Foarte frumos sculptat, pentru flori.

Una Bicicletă, Una Pușcă de Vânătoare și Un Pistol Automat

Cumpărate de la marele magazin de arme B. D. Zissmann calea Victoriei 44.

Un Gramofon perfecționat O Vioară sistem Stradivarius

Cumpărate de la marele magazin Jean Feder, calea Victoriei No. 54.

Un flaut ornat cu fildeș cumpărat de la magazinul La Harpa, c. Victoriei 5.

Un ceasornic de aur pentru bărbat și 0 pereche cercei cu 6 pietre diamant, cumpărate de la cunoscutul magazin „Ceasornicăria Colței“.

Una pendulă de perete artistic lucrată, bătând orele.

0 elegantă pendulă de birou.

Două fructiere, cumpărate de la marele magazin de horologerie și bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta No. 9.

Un inel de damă cu o piatră de valoare.

10 tablouri aquarele.

Șase ceasornice pentru bărbați.

Șase ceasornice „Reveil“.

20 abonamente pentru 6 luni la „Veselia“

10 abon. pentru 6 luni la „Ziarul Călătoriilor“

Cu toate că acordă aceste mari premii, „UNIVERSUL“ menține aceleași prețuri de abonament adică:

— Lei 18 pe un an; Lei 9,15 pe 6 luni; Lei 4,65 pe trei luni —

Abonații mai primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR“, iar cei ce se abonează cu începere de azi mai primesc un volum din

— Memoriile Regelui Carol I —

Spre a participa la premiile acestea, abonații pe un an primesc 30 de bonuri; cei pe 6 luni, 14 bonuri; iar cei pe 3 luni, 5 bonuri.